

За період 2007-2016 рр. у товарній структурі експорту й імпорту відбулися істотні зміни. Якщо протягом 2007-2012 рр. у товарній структурі експорту домінували чорні й кольорові метали та вироби з них, то вже з 2013 р. спостерігалось зростання обсягів експорту продовольчих товарів і сировини для їх виробництва (у 2016 – 45,4 % загального обсягу). У структурі імпорту переважали машини, устаткування, транспортні засоби та прилади (в 2016 р. 25,5 % від загального обсягу імпорту); продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей (20,4 %); мінеральні продукти (19,9 %); продовольчі товари та сировина для їх виробництва (9,5 %) [2].

Велика частка українського експорту послуг в 2016 р. припадала на транспортні послуги (54,7 %), у т. ч. трубопровідний транспорт; комп'ютерні й інформаційні послуги (16,3 %); послуги з переробки матеріальних ресурсів (11,6 %); ділові послуги (7,9 %). У загальному обсязі імпорту послуг переважали транспортні послуги (у 2015 році – 20,9 %); державні та урядові послуги (19,1 %); послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю (15,8 %); ділові послуги (13,0 %) [2].

У структурі експорту товарів основною країною-партнером, як в 2016 р, так і в цілому на протязі 2007-2016 рр. залишається Російська Федерація, на яку припадає 9,9 % від усього обсягу експорту товарів. На другому місці – Єгипет (6,2 %), на третьому – Туреччина (5,6 %). Далі йдуть Індія (5,2 %), Китай (5,0 %), Білорусь (2,5 %). Третина експортованих товарів припадає саме на ці 6 країн.

Основними країнами-імпортерами товарів у 2016 р. були Російська Федерація (12,0 %), Китай (11,6 %), Білорусь (7,0 %), Сполучені Штати (5,1 %), Туреччина (3,1 %). На ці країни припадає 40 % імпортованих українських товарів.

В експорті та імпорті товарів основним торговельним партнером України був Європейський Союз. Так, в експорті товарів питома вага Європейського Союзу склала 37,1%, а в імпорті вона сягнула позначки 44,6 % [2].

Основними країнами-експортерами послуг у 2015 р. були Росія (31,2 %), Швейцарія (7,9 %), США (6,8 %), Велика Британія (5,7 %), Німеччина (4,6 %); в той час коли імпортерами послуг – Велика Британія (13,0 %), Російська Федерація (11,8 %), Німеччина (9,7 %), США (8,8 %), Кіпр (5,2 %) [2].

Напрямами експорту товарів і послуг, які для України мають стратегічне значення є і надалі будуть: країни СНД, Європи та Азії (87,7 % й 84 % загального обсягу відповідно).

Одним із вагомих чинників економічного зростання в Україні стало набуття членства в СОТ у 2008 р. Цьому сприяє встановленню чітких правил дій на світовому ринку згідно з правилами СОТ, а також лібералізація зовнішньоторговельних заходів із понад 160 країнами-членами СОТ, що на сьогодні охоплюють понад 95 % світової торгівлі. Вступ України до СОТ співпав із світовою фінансово-економічною кризою, що у свою чергу відобразилось на економічних показниках [3]. Членство в СОТ також дозволило нашій державі розпочати переговори про укладання угод про вільну торгівлю з основними та потенційними торговельними партнерами, зокрема з ЄС, Європейською асоціацією вільної торгівлі (Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія і Швейцарія), Чорногорією, Канадою, Туреччиною, Сінгапуром тощо.

Перелік посилань:

1. *World Trade Report 2016. Trade and development: recent trends and the role of the WTO [Electronic resource]. – Available at : <http://stat.wto.org/CountryProfile/WSDBCountryPFView.aspx?Language=E&Country=UA>*

2. *Державна служба статистики України : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.*

3. *Переваги членства у Світовій організації торгівлі для України [Електронний ресурс] // Міжнародна група розвитку. – 2016. – Режим доступу до ресурсу : file:///C:/Users/S-PC/Downloads/Booklet_on_WTO_full.pdf.*

БОРОТЬБА З ДИСКРИМІНАЦІЄЮ НА МІЖНАРОДНОМУ РИНКУ

А.О. Черняєва, к.е.н.

Харківський інститут фінансів

Київського національного торговельно-економічного університету

Нестабільність зайнятості та загроза безробіття, низький рівень заробітної плати, незадовільні умови праці, недотримання трудового законодавства, особливо порушення трудових прав працівників при прийомі та звільненні з роботи – всі ці аспекти сучасного ринку праці не дозволяють вважати проблему дискримінації застарілою. Найбільш поширеною в світі вважається расова дискримінація, коли обмежуються права національних меншин і затверджується перевага однієї нації над іншою. Також дуже часто зустрічається дискримінація за гендерною та віковою ознакою. Вона виникає під час прийому на роботу жінок і людей похилого віку.

Дискримінація суперечить системі суспільства, стримуючи прагнення до більш високого рівня розвитку і позбавляючи захисту окремі верстви населення без законних підстав. На сьогодні існують активні методи боротьби з нею, але застосовуються вони насправді, чи взагалі будуть вони дієві, – ці питання гостро стоять на сьогоднішній день, тому можна без сумніву сказати що тема дискримінації на ринку праці є актуальною [2].

Нерідко негативні наслідки і відторгнення дискримінованих груп надовго зберігаються і після введення офіційної заборони на дискримінацію, особливо, якщо дискримінація нації носила довготривалий і масштабний характер. Для ефективної боротьби проти дискримінації, яка міцно увійшла в соціальні взаємини і придбала інституційний характер, можуть знадобитися численні заходи, спрямовані на швидке досягнення рівного поводження з дискримінованими групами в різних сферах.

Такі заходи можуть передбачати додаткову матеріальну та фінансову допомогу представникам дискримінованих груп, а також підтримку в сфері професійної освіти, що полегшить їм доступ до товарів і послуг, зарезервованих робочих місць і забезпечить їм рівне ставлення.

Міжнародне право однозначно вимагає від держав застосовувати спеціальні заходи в тих випадках і на той термін, коли вони об'єктивно виправдані. Пункт 2 статті 2, наприклад, говорить: «Держави-учасниці повинні вживати, коли обставини цього вимагають, спеціальних і конкретних заходів у соціальній, економічній, культурній та інших областях, з метою забезпечення належного розвитку і захисту деяких расових груп чи осіб, що до них належать, з тим щоб гарантувати їм повне і рівне використання прав людини і основних свобод» [1].

Надання судовим та іншим належним механізмам можливості накладати на органи державної влади та приватних осіб обов'язки по виконанню тимчасових спеціальних заходів також сприяє дотриманню державами своїх зобов'язань по ефективному забезпеченню права на свободу від дискримінації. Згідно рекомендації СКРН, наприклад, закон «повинен передбачати можливість зобов'язати організацію, яка допустила акти дискримінації, розробити і здійснити план заходів щодо боротьби з цим явленням», оскільки «такий підхід є дієвим засобом для зміни стилю і методів роботи організації в довгостроковій перспективі».

Це робиться для того, щоб за законом можна було, наприклад, зобов'язати компанію, яка допустила дискримінацію щодо жінок при вирішенні про підвищення на посаді, переглянути стандарти та процедури в частині підвищення співробітників і розробити план найму жінок на керівні посади. Принцип, на якому ґрунтується міжнародно-правова система захисту прав людини і основних свобод, – це принцип рівності і недискримінації. Дискримінація заборонена в межах міжнародно-правових документів, прийнятих в рамках ООН та охоплюють усі відомі сьогодні ситуації, при яких особам може бути відмовлено в праві на рівність. У декларації про права осіб, що належать до національних меншин зазначено, що дискримінація людей на основі належності їх до тієї чи іншої національності є образою гідності людської особистості і запереченням принципів статуту ООН і засуджуються як порушення прав людини і основних свобод, проголошених у загальній декларації з прав людини [3].

З досвіду західних країн в проведенні антидискримінаційної політики, незважаючи на прихований опір людей, консерватизм, традиції і упередження, успіх в цій справі реально досяжний, але потрібні послідовні зусилля держави, суспільства і громадян.

Перелік посилань:

1. Беляева С. А. *Некоторые вопросы развития международно-правового противодействия дискриминации* / С. А. Беляева // *Право и политика*. – 2006. – № 6. – С. 54-80.
2. *Дискримінація на ринку труда [Електронний ресурс]*. – Режим доступу : http://www.studmed.ru/view/kursovaia-rabota-diskriminaciya-na-rynke-truda_6e86e5a9ace.html
3. *Европейская конвенция о защите прав человека и основных свобод* // *Дискриминация вне закона : сборник документов* / [отв. ред. А. Я. Капустин]. – М. : Юристъ, 2003. – 383 с.

ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН

В.В. Чечоткін, аспірант

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Аграрний сектор економіки України є одним із пріоритетних напрямків розвитку Держави. Враховуючи те, що Україна залишається найбільш забезпеченою країною в світі за розмірами орної землі, потрібно вже зараз вжити необхідних заходів для того, щоб забезпечити ефективне використання доступних природних ресурсів в умовах глобальних змін, які активно впливають на майбутнє нашої країни [1].